

ВІТАЄМО ПАТРІЯРХА!



„ГОЛОС НАРОДУ - ЦЕ ГОЛОС БОЖИЙ“

„Vox populi — vox Dei“ — „Голос народу — це голос Божий“. Ми християни віримо, що всемогутчий, творчий Дух-Бог тан би мовити „занимас голос“ в ході дій людської історії. Говорив Він наприклад в Старому Завіті через дивні явища природи і через пророків. Заговорив Він найяскравіше через Богочоловіна Ісуса Хрнста, Якого наука промовляє до нас по сьогодні. День у день всюдипрсутній Бог говорить і повчає нас через Свої подивувтідні дії в природі. Та серед різних виявів Божої волі, ян наже наведена приповідка, с і голос народу.

Ця приповідка походить з середньовічного процесу вибору єпископів, де волю народу утожжовано з волею Божою, і вона дуже добре з'ясовує теперішню ситуацію українського народу в розселенню. Голос народу є безперечно за створенням Українського Патріярхату, і в цьому го-

лосі народу треба добачати голос Божий. Про Унраїнський Патріярхат заговорили єпископи, душпастирі і миряни, інтелігенція і робітники, студенти і професіоналісти, словом — всі. Заговорили і далі говорять, діють, плянують і будують. В цьому всенародному русі надія наша, бо в Бозі надія наша.

Про який Патріярхат нам тодітсья, про Католицький чи Прааслаавий? На довшу мету нам ходитсья тільки про один всеунраїнський Кнєво-Галицький Патріярхат. Під цю пору більше говоритсья про Український Католицький Патріярхат, бо такі обставини зайшли і ми ще не готові до безпосереднього об'єднання в одному Патріярхаті. Однак це не повинно бути в будь-якому протиставленню до Української Православної Церкви або Патріярхату. Серіозна застанова вказує, що говорити про якийсь „перехід“ одної Української Церкви до другої є

сьогодні анахронізмом, позадиством, бо ні одна ні друга Церква не являється сьогодні вповні такою, якою вона повинна б бути за східними традиціями.

Знову ж заміряти створити два Патріярхати і вдержати їх обох через довший історичний період виявляло б або неправильне розуміння Патріярхату і його функцій, або протидію до сучасних єкуменічних напрямів порозуміння і згоди серед християн. Історично не важне, чи тепер будуть створені два Українські Патріярхати, яні згодом зліються в один, чи буде один (з одної чи другої Церкви), в якому знайдуть обі Церкви своє місце. Важне тільки, щоб вінці був Унраїнський Кнєво-Галицький Патріярхат, під яким всі унраїнські християни будуть об'єднані в одній вірі та в братерській християнській любові посеред себе та серед всесвітньої сім'ї християнських народів і їх Церков.

Чи м була би для нас Український Патріярхат? Можна б перше зазначити, чим він не був би: Він не був би „малим українським папою“, тобто він не рядив би сам монархічним способом, а тільки зі своїм постійним Синодом. Зрештою і Папа римський сьогодні починає, чи радше аєртається до рідянця своєю Церквою більш синодальним устроєм. Подруте Український Патріярхат не підлягав би нікому у своїйому щоденному урядванні, а був би „батьком і головою“ своєї Церкви.

Для історичного та канонічного пояснення функцій Патріярхату пишеться грубі томи і довгі трактати, але для нашого популярного представлення вишарчить сказати, що Унраїнський Патріярхат, який Східні Церкви не був би „батьком і головою“ мас підлягати ніякому ланашої Церкви, відповідав тинському прелатові, бо би тан православнаму як і Східні Церкви мають свої католицькому розумінні власні східні вакони і тра- Патріярхату: православнаму діці. Це ясно зазначено в тому, що такими є всі Пра-вославні Патріярхи Сходу;

натолицькому тому, що цитовані слова походить з Католицького Вселенського Собору Ватикану II.

З католицької сторони Кнєво-Галицький Патріярхат є побажаний, бо що за саду ясно поставлено на згаданому Соборі, і в ньому зазначено, що Патріярхаті мають виглядати так, як вони виглядали „в давнину“. Це значить, що до теперішньої ситуації, в якій Східні Католицькі Церкви с підчинені до певної міри латинським прелатам Східної Конгрегації в Римі є зовсім неввідповідна, бо ж

„в давнині“ не було Східної Конгрегації. Папа римський був в давнині, та грубі томи і довгі трактати, але для нашого популярного представлення вишарчить сказати, що Унраїнський Патріярхат, який Східні Церкви не був би „батьком і головою“ мас підлягати ніякому ланашої Церкви, відповідав тинському прелатові, бо би тан православнаму як і Східні Церкви мають свої католицькому розумінні власні східні вакони і тра- Патріярхату: православнаму діці. Це ясно зазначено в тому, що такими є всі Пра-вославні Патріярхи Сходу;

(Продовження Ст. 3)



ON THE ROAD TO PATRIARCHATE

From the time of its acceptance of Christianity in 988, the Ukrainian people and its Church have been under the influence of two cultures: that of the east, as represented by Byzantium, and of the west, as represented by Rome. The Ukrainian Church has always been a synthesis of eastern and western Christianity. Of the two, the Byzantine influence left a stronger imprint on all aspects of the Ukrainian Church life.

From its very inception, the Ukrainian Church endeavored to develop its own individual character. Its first archbishop, Ivan, was from Bulgaria, the church of which was organized as a patriarchate and was in communion with both the Roman and Byzantine patriarchate. It was he, who organized the Kievan metropolitanate — the beginning of an autonomous ecclesiastical province in Ukraine. This trend was not fostered by succeeding Kievan metropolitans, who were Greeks by birth. Nevertheless the trend toward independence and autonomy of the Ukrainian Church was never reversed.

During the reign of Yaroslav the Wise, the First Council of the Ukrainian Church in 1051 elected the monk, Ilarion, metropolitan of Kiev without the consent of the Byzantine patriarch. Similarly in 1147 the Council of Ukrainian Bishops elected Clement Smoliatysh metropolitan of Kiev, again without the consent of the Byzantine patriarch. In 1303, the second Ukrainian metropolitanate was established in Halych through the efforts of then reigning prince Lev.

Throughout the middle ages the tendency among the eastern churches, those within the Byzantine sphere of influence, was to develop towards ecclesiastical autonomy. As Christianity spread among the peoples of Europe and Asia Minor, who were administratively beyond the reaches of either Byzantium or Rome, the tendency continued to develop even though initially such churches were under the direct ecclesiastical authority of foreign hierarchies. The struggle for the establishment of a

separate Church structure, headed by a primate independent of the authority of foreign patriarchs, lasted often entire centuries. Thus, the Ethiopian Church achieved this goal only during the Second World War, while, from among the autocephalous churches, the Serbian in 1920, the Rumanian in 1925 and the Bulgarian in 1953.

The election of the Ukrainian metropolitans Ilarion and Clement Smoliatysh, without the consent of the Byzantine patriarch was precisely such an effort to achieve an autonomous structure for the Ukrainian Church. This effort has been continued through the years to the present day. Thus, during the Council of Novhorodok in 1415, a council of all the clergy and aristocracy of the Ukrainian and Byelorussian lands, Hryhor Tsamvlyak was elected Kievan metropolitan again without the consent of the Patriarch of Constantinople. The Council cited previous Bulgarian and Ukrainian actions as precedents in proclaiming that "bishops can elect their own metropolitan because the grace of the Holy Ghost is upon them". Even after the union of the Ukrainian Church with the Holy See at the Council of Florence in 1439, formalized by the Union of Berest in 1596, the Ukrainian Church continued to uphold its traditions of autonomy and progressed further in this direction. Pope Clement VIII, in the edict "Decret Romanum Pontificem" dated 23 Feb., 1596, affirmed the right of the metropolitan of Kiev, and Halych to consecrate and appoint bishops on the authority and in the name of the Apostolic See, without previous consent of the Pope. This was further reaffirmed by Pope Pius VII in the edict "In Universalis Ecclesiae", in which the metropolitanate of Halych was reestablished.

Since that time efforts to complete the autonomous structure of the Ukrainian Church, through the appointment of a patriarch for it, have never ceased. This was the subject of negotiations between the Ukrainian Church and the Papal Legate Possavin in 1583.

In 1617 and again 1624 efforts were made by both Catholic and Orthodox Ukrainian bishops to establish a Kievan Patriarchate which would unite all Ukrainians in one Church under the authority of the Holy Father. The orthodox metropolitan Mohyla continued these efforts in 1655-8. This idea was further revived by Pope Gregory XVI in 1843 and more recently, during the period of Ukrainian independence in 1918.

The Second Vatican Council in its Decree on Eastern Catholic Churches states: "Because the patriarchal structure is traditional in Eastern Churches this Council states that new patriarchates be established as necessary." The decrees of the Second Vatican Council re-established the traditional privileges and rights of eastern catholic Churches, and established the principle of unity of rite irrespective of territorial distribution of its parts.

On the basis of historical rights and privileges and the decrees of Vatican II, the head of the Ukrainian Catholic Church, Cardinal Jozef Slipyj, the present Archbishop-Major and Metropolitan of Halych convened the Synod of Ukrainian bishops, archbishops and metropolitans in Rome on Sep. 27, 1969. This Fourth Synod ended October 4, 1969, with the proclamation of a number of important pronouncements and decisions aimed at climaxing the structure of the Ukrainian Church. These proclamations form the lasting foundations upon which the lasting development of the Ukrainian Church will rest. They come at an opportune moment, for the Ukrainian Church finds itself in territorial and organizational disarray as a result of the Second World War, and disunity of its ecclesiastical leadership. The deliberations of this Synod establish our Church as an autonomous entity within the Universal Church under the leadership of Major Arch bishop and the Holy Father and places it in the ranks of other Eastern Catholic Churches as an equal.

Today's celebrations are a manifestation of our joy on the occasion of the successful completion of the IV Synod of Ukrainian Bishops and a declaration of our support of its decisions and decrees.

The Ukrainian Catholic Church, more than any other, paid very dearly for its desire to remain united with the Holy See. The blood of its martyred clergy and laity throughout the 17th and 18th centuries, the forced liquidation of our Church by Catharina II and Nikolai I, the hundreds of our murdered brethren of Kholmshchyna are but a part of the proof of this. This martyrdom of our Church continues today in the Soviet Union and the satellite communist states. The Ukra-

inian Catholic Church in the Ukraine was formally liquidated in 1946 with the aid and consent of the hierarchy of the Russian Orthodox Church, just as the Ukrainian Orthodox Church before it had been. All its bishops were imprisoned together with their head — Archbishop and Metropolitan Jozef Slipyj. Thousands of priests and laity perished in the snows of Siberia, together with most of their bishops. Cardinal Slipyj is one of the very few that have managed to survive the many years of enslavement and torture, principally through the personal intervention of Pope John XXIII who secured his release after 16 years of imprisonment. In spite of this, His Eminence is unable to exercise his ecclesiastical authority over all parts of our Church because of the occupation of Ukraine by communist Russia. Nevertheless the 2 million Ukrainians throughout the free and not-so-free world require and desire the unity of purpose and direction which can be provided only through the centralization of authority envisaged in the pronouncements of the IV Synod of Ukrainian Bishops. This Synod has developed a Constitution for the Ukrainian Catholic Patriarchate and has submitted it to His Holiness the Pope together with a request to establish this Patriarchate.

Not all events which followed this historic Synod have proved to be fruitful to this effort. The Vatican Congregation for Eastern Churches and its predecessors which have for hundreds of years attempted to direct the affairs of the Ukrainian Church, has proved to be the major stumbling block in the efforts of achieving a Ukrainian Patriarchate. Hiding behind the facade of a lack of formal canonical regulation in this matter, it has not succeeded in disguising the real stumbling block, which is the intrigues of the Russian Communist State in its unending effort to cripple our Church, this time through the avenue of so-called 'ecumenical' discussions between the Vatican and the Russian Orthodox Church. The visit of metropolitan Nikodym, the representative of this only officially sanctioned and thoroughly infiltrated orthodox church in the USSR, to the Vatican, following the Synod of Ukrainian Bishops, no doubt had much to do with this sudden cropping up of legalistic difficulties in the minds of the members of the Congregation for Eastern Churches. Professor Erni, the editor of the quarterly 'Catholica Uno' which appears in Lucerna, Switzerland and is the voice of the Congregation for Eastern Churches, writes openly in the issue for December 69 (p. 83) that the chief stumbling block in establishing a Ukrainian

Patriarchate is the opposition of the Russian Orthodox Patriarch. Thus, in its efforts to accommodate and please the atheistic Russian Communist Government, which pulls the strings in the Russian Orthodox Church, the Congregation for Eastern Churches prevents this crucial step in the development of the Ukrainian Catholic Church.

The hierarchy of our Ukrainian Church, in the decisions taken at the IV Synod, have tried to accommodate the natural desires and requirements of their flocks and the dictates of circumstance. Undoubtedly their decisions were made solely with the good of our Church in mind: A good example of this is their decision about the rescinding of the stipulation of celibacy which was imposed by the Congregation on our Church in the USA and Canada, a stipulation clearly at odds with the rights and traditions of our Church. For only our own bishops and archbishops, who have emanated from the society they chose to serve, and are directed in their efforts by the grace of God, know best wherein lies the good of their flock.

Dr. J. Pelach

ПЛАН ДАЛЬШОЇ АКЦІЇ

Закінчення із стор. 401

Послання з грудня 1965 р., а тому немає заперук, що вони будуть додержуватися т. зв. патріаршої конституції з жовтня 1969 р., головне після відходу у вічність Іх Блаженства Кир Йосифа I. Тому я теж переконаний, що Римський Курія вдасться переконати більшість інших владик, щоб вони не пішли на синопсис вибрати наслідника Кир Йосифа I, а тоді наша помісність провалиться і нас зліквідують. Самопроголошений і патріархат дасть нам змогу вибрати нових владик, або їх замінити сучасних іншими...

За все вище сказане я беру повну відповідальність як віруючий і практикуючий християнин-католик, як доктор і професор св. Богословія, головного догматики і східного Богословія, як член численних католицьких і християнських наукових товариств і як академік, і згідно з диктатами мого сумління. Не виключено, що я можу помилитися, але я був би нечесною людиною і йшов би проти мого сумління, якщо б твердив щось іншого.

Проф. д-р Петро Б. Т. Блаженск

„СТУДЕНТ”

Місячник Monthly
Заснований 1967 р. Established
67 Harbord Street Toronto, Ontario

Editor-in-chief:
George Basyk
Managing Editor:
Roman Andriyovych
Lay-out Manager:
Christine Welyhorsky
Copy Editor:
Marusia Borodacz
Photography Editor:
Terry Connor

Typists:
Halyna Kowalsky, M. Borodacz,
Helen Polichun, Irene Bybak,
Walter Melnyk

The opinions expressed herein are not necessarily those of the
Ukrainian Canadian University Student's Union (SUSK).

WE RESERVE THE RIGHT TO EDIT AND/OR TRANSLATE ARTICLES



NEW CLASH WITH VATICAN CURIA

Guarded Secret: Synod of Bishops Invalidated

In accordance with the practice of self government in Eastern Churches and on the basis of the Decree on Catholic Eastern Churches accepted by Vatican Council II recognizing and promulgating this practice, Archbishop-Major Joseph Cardinal Slipyj, the head of the Ukrainian Catholic Church, called a synod of Ukrainian Catholic bishops to commence on Monday, September 29, 1969.

The synod met and was in session through October 4. It deliberated on methods of achieving the renewal so widely discussed throughout the Catholic world in its own particular church. The agenda consisted of twenty-four items the consideration of which resulted in ten determined policies: 1) the establishment of a patriarchal system for the Ukrainian Catholic Church, 2) the expansion of the Ukrainian Catholic University in Rome, 3) the revision of liturgical and ritual practices, 4) the encouragement of vocations, 5) improvement of pastoral practices, 6) expansion of the lay apostolate, 7) the guidance of youth, 8) promulgation of ecumenism, 9) the establishment of legal organs, 10) the issuance of a joint pastoral letter.

The synod of Ukrainian Catholic bishops was nothing unusual. It was no breach in church discipline or accepted church practice. It is the standard procedure in Eastern Churches and one recognized by the Holy See for the Ukrainian Catholic Church by the agreement reached in the Union of Berest in 1596 by which this Church returned to the recognition of the primacy of the Pope. It is in accordance with the Decree on Catholic Eastern Churches. Even Roman Catholic Churches are beginning the development of national bishops conferences. Despite all this, because the decisions reached by the Synod of Ukrainian Catholic Bishops were not to the liking of the Congregation for Eastern Catholic Churches, an integral part of the conservative Roman Curia, this Congregation is challenging the validity of this synod. The disputed issues are: 1) the matter of self-government for the Ukrainian Catholic Church, 2) the defense of the right for a married clergy in this Church.

As the final session of this synod was approaching, Metropolitan Maxime Hermaniuk of Canada called upon Giovanni Cardinal Villot, the Vatican Secretary of State, to inform him of developments at the conclave. As it is reported in the most recent issue of LITTERAE-NUNTIAE of the Archbishop-Major of the Byzantine Ukrainian Rite, Cardinal Villot requested the Ukrainian Church prelate to inform all the bishops that it would be impossible to grant their church the status of a patriarchate for three reasons: 1)

a step would intensify the persecution of the Church in Ukraine — this church has no territory, 2) reasons of ecumenical order: such a step could impede ecumenical contact with the Patriarch of Moscow and the Patriarch of Constantinople, 3) reasons of political order: primarily the attitude of the Soviet Union.

Metropolitan Hermaniuk stated that the Ukrainian bishops would act in accordance with the dictates of their conscience and their feeling of responsibility before God and their people.

At its final session the Synod of Ukrainian Catholic Bishops accepted the draft constitution for a patriarchal system despite the Secretary of State's indication of opposition to this step. It is similar to those of the existing patriarchates in other Eastern Catholic Churches. Its basis is the rights held by the Kiev-Halych Metropolitan prior to the Union of Berest. The synod petitioned the Holy Father to elevate the Archbishop-Major of the Ukrainian Catholic Church to the dignity of a patriarch.

On the matter of celibacy the synod resolved that the Ukrainian Catholic Church should "continue to encourage" candidates for priesthood to celibacy so that as priests they could devote themselves to the service of God, Church, and nation completely, but it also defended the tradition of this Church to permit married candidates for priesthood to be ordained.

As a matter of record it must be stated that this prohibition is not in force in the Ukrainian Catholic Churches in other countries besides the western hemisphere. Even in the United States and Canada one finds married priests. They came from Europe together with their families.

After the synod, according to protocol in practice to date, Archbishop-Major Joseph Cardinal Slipyj forwarded to the Congregation for Eastern Churches a report of the decisions reached together with the petition to the Holy Father to elevate the Archbishop-Major of the Ukrainian Catholic Church to the status of a patriarch.

The Prefect of the Congregation, Maximilian Cardinal de Fuenstenberg, acted to avoid the synod. On December 1, 1969, he responded to Joseph Cardinal Slipyj's communication of October 25. He wrote that some of the decisions of this synod caused the members of the Congregation "to raise their eyebrows." He stated that the prohibition to ordain married candidates to priesthood remains in force and celibacy is obligatory on all candidates to Catholic priesthood. He maintained that on the basis of canon law now in force no one in the Ukrainian Church has the right to convoke a legislative

or elective synod. He claimed that the rights of the Archbishop-Major were confined to the territory of the Metropolitan See of Lviv.

That same day the Secretary of the Congregation, Archbishop Mario Brini, wrote to the Apostolic Delegates in the various countries where the Ukrainian Catholic Church has its own bishops that in the absence of the Prefect he was authorized to inform all that the recent meeting of Ukrainian Catholic bishops held in Rome is not recognized as a synod. He enclosed copies of Cardinal de Fuenstenberg's letter to Cardinal Slipyj and asked that copies be sent to each Ukrainian Catholic bishop.

On December 15, Archbishop-Major Joseph Cardinal Slipyj replied to Cardinal de Fuenstenberg's letter of December 1. In it he affirmed that the recent synod acted in accordance with the Decree on Catholic Eastern Churches accepted by the Vatican Council and proclaimed on November 21, 1964 by the Holy Father. He wrote:

The decisions of more than 21 bishops are law for us. Your Eminence can think as he wishes. We have clarified the position of our Church. In fact, therewith a great gap between the clergy and the people has been closed. Our Church has been fortified in the face of the threat of danger from within and from without... I must say that it is not a matter of defending my modest person, the galaxy-slave archbishop, but of defending the thousand year old rights of our Kiev-Halych Metropolia.

On December 20, the Apostolic Delegate in the United States transmitted to the three Ukrainian Catholic bishops in the United States the notification from the Congregation invalidating their synod and forwarded to them a copy of the correspondence between Cardinal Slipyj and Cardinal de Fuenstenberg. In fact, every Ukrainian Catholic bishop in the world received a similar notification and a copy of the mentioned correspondence each from the representative of the Holy See in the country of his residence.

This was, indeed, a slap in the face to the Ukrainian Catholic bishops from the Congregation for Eastern Churches. The shocked bishops, fearful of the consequences this action could have among their faithful, kept this news from the knowledge of even most of their priests. It is still discussed only in greatest confidence.

But, news has a way of leaking even when the greatest secrecy is desired. This news also leaked.

But, news has a way of leaking even when the greatest secrecy is desired. This news also leaked. Dissatisfaction is smoldering and resentment against the Congregation is heightening. Protest meetings are contemplated in Philadelphia, Cleveland, Detroit, Chicago, and Toronto, Canada. Plans are in the making for protest demon-

strations in front of the residence of the Apostolic Delegate at Washington and against all church prelates opposing the recognition of the synod of Ukrainian Catholic bishops.

And, what is the position of the Head of the Ukrainian Catholic Church?

He is taking one measure after another to put the decisions of the Synod of Ukrainian Catholic Bishops into practice. At the closing session of the synod now under fire he said:

We stand without retreat on the basis of a patriarchal system for our Church... Clearly, no one will give us anything for nothing. We must gain our rights by strenuous efforts. Our entire people, all our faithful are united in one front with us.

The Vatican Curia is facing another head on clash with still another Eastern Catholic Church. Thus far in this age of ecumenism there seem to be more new conflicts in the Catholic Church than solutions of old ones.

(Miss) Eva Piddubchesen
New York

"ГОЛОС

Декреті про Східні Церкви
Ватиканського Собору.

З православної сторони
Кієво-Галицький Патріархат є побораний, бо всі інші Православні Церкви є очолені Патріархами. Українська Церква не буде повноправною посестрою серед інших Православних Церков так довго, як довго вона не об'єднається під одним Патріархатом. Та й з чисто внутрішніх зглядів, для кращого збереження і розквіту так у розселенню як і колись на Україні, Українська Православна Церква повинна мати свого Патріарха. Відношення Українського Патріарха до інших Патріархів та до Римського Патріарха-Папи було б таке, як воно було між всіма Патріархами перед розколом 1054 р. Кожний Патріарх повинен бути в братерській єдності з всіма іншими, і вони взаємно бережуть єдність віри через т. зв. Галицький Патріархат для всіх українців теперішніх, «ісповідні віри». Перше і особливіше місце в цьому має Патріарх Риму як явний слідник св. Петра, однак цей уряд є головно душпастирський і повчальний, а не монархічно-юридичний.

Отже Українська Церква під Кієво-Галицьким Патріархом виглядала б дещо інакше, як теперішня Українська Католицька Церква, бо вона не підлягала б латинським церковникам у своїй внутрішньому житті. З другої сторони вона виглядала б дещо інакше як теперішня Українська Православна Церква, бо вона була б більш скоординована, більш об'єднана в одну цілість.

Які отже можна очікувати наступні роки на нашій дорозі до Кієво-Галицького Патріархату? Чи два Патріархати? Чи один? Котрий? — Час покаже. Однак можемо бути певні, що коли наша мета ясна, то знайдеться і дорога до неї. Ми почали цю статтю щирими приписами: "Голос народу — це голос Божий". Слід зауважити, що цей голос українського народу зростає і кришнее, і

тому Український Патріархат є річчю необхідною і неминучою, бо український народ, українське християнство та Українська Церква є незнищені.

Особливо відрадним є явище, що в цьому готуванні забирає голос "молодий український народ", нове покоління, яке не має стільки релігійних упреждень і не хоче продовжувати історичних негод двох Українських Церков. Отже дозволю собі на хвилину постаратися вгадати розположення більшості української християнської молоді, так православної як і католицької, менш більш такими словами: "Вже час найащій, щоб ми залишили давні релігійні сварки в минулому. Якщо нам лежить на серці християнська віра і мораль в українському народі, об'єднаймо наші християнські сили в одне."

Одним з виявів такої об'єднуючої християнської любові був би один Кієво-Галицький Патріархат для всіх українців теперішніх і двох Церков. Установлення цієї церковної інституції український народ уважає як щось такого, що треба в будьякий спосіб чи у будького "випросити" в надмірно покорю, а як щось такого, що ми повинні самі себе zorganizувати і між нами визнати, а всі інші визнаватимуть і шануватимуть нас так, як ми визнаватимемо і шануватимемо себе самих. Це зрештою був природий історичний розвиток всіх Патріархатів.

Українську Православну і Католицьку Церкву дільте не якісь богословські розбіжності та історичні взаємні сварки і кризис. Ніщо не здобудемо, коли відкопуватимемо старі сварки і роздори, а багато скористаємо, коли об'єднаємося в християнській любові під одним "Батьком і Головою", під Кієво-Галицьким Патріархом. Дай Боже, щоб ми в цій справі скоро мали доказ того, що "голос народу — це голос Божий".

Лесь Кривошеєцький

ПЛАН ДАЛЬШОЇ АКЦІЇ

Священний Вселенський Собор Ватиканський Другий у „Декреті про Східні Католицькі Церкви“ з дня 21 листопада 1964 р. у § 11 рishля:

„Тому що патріархальна устова є в Східній Першох традиційним видом управління, цей Священний і Вселенський Собор бажає, щоб там, де потрібно, були встановлені нові патріархати; а їх встановлення застерігають Вселенським Собором або Римському Первосвщисповіді.“

Це перший раз в історії Церкви закон, що точно визначає компетентні інстанції у встановлюванні нових патріархатів. З церковноправного боку, якщо б наші Владики присутні на Другому Ватиканському Соборі самі проголосили Кисво-Галицький Патріархат перед 12-ю ніччю за римським часом дня 20 листопада 1964 р., то таке самопроголошення було б і законне і важке. Мало цього. Відносно вище згаданого декрету Вселенського Архирей назначив нечинність закону про продовж двох місяців, а тому до 12 ніччю дня 21 січня 1965 р. самопроголошення було б і важке і законне.

Чому наші Владики не використали цієї нагоди? Причин багато, а саме, внутрішні розбиття у нашому єпископаті на такі питання патріархату; незнання канонічного права; сліпа віра в те, що Папа Павло VI або ще й сам Другий Ватиканський Собор на одній зі своїх сесій шанує нашу заслужену Церкву і її Первоієрарха патріаршою гідністю, то-що. Словом, наша Церква, а головне її Владики, не використали нагоди Другого Ватиканського Собору і тому наш патріархат не став дійсним.

Однак з огляду на те, що у вище згаданому законі не має спротивленого встановлення карної санкції за недотримання цього закону, то треба приступити, що ослаблення нашого патріархату шляхом самопроголошення його якоюсь іншою інстанцією ніж Вселенський Собор або Римський Архирей, було б важке але незаконне. У тому ж декреті є навіть аналогічний випадок, що розрізнені між аажністю і законністю (дозволеністю) заохочення подружжя, а саме у § 18, де і читаємо: „Щоб заохочити переважно заклучуванню подружжя, коли східні католики одружуються з хресцианими східними не католиками, та й щоб зарадити стійкості й свйоті подружжя їм теж і родиною околом, Священний Собор постановляє, що канонічна форма вичинання у тих подружжях обов'язується для дозволеності, а ватомість для важності вистарчасе прийнятості свщепослужителю при захованні всіх інших обов'язуючих правних принципів.“

Вище згаданий закон про компетентні інстанції у встановлюванні нових патріархатів був спроторією для ослаблення своїх далекосюжних планів і для більшої контролю над розвитком помісності східних католицьких Церков, хоча а час Собору це виглядало як вияв довіри до Римських Папів і Вселенських Соборів. Це був проти-історичний факт, бо майже всі патріархати у Христовій Церкві, або виринули на фоні історії як патріарші Церкви внаслідок природного розвитку на підставі значасного права, або постали внаслідок самопроголошення. Формально їх ніхто не встановляв, а лише їх визнавали такими Вселенські і Помісні Собори, або східні патріархи. Тому цей закон обмежує чи обтинає традиційні права східних Церков і їх патріархів і в суті речі противиться § 9-ому „Декрету про Східні Католицькі Церкви“, де сказано:

„Згідно з найдавнішою традицією Церкви, особлива честь належить патріархам Східних Церков, тому що кожний з них стоїть на чолі свого патріархату як отець і голова.“

„Тому Священний Собор постановляє, щоб їхні права й привілеї були привернені по дущі старинних традицій ної Церкви й по думці рishев Вселенських Соборів. А ці права й привілеї є самі ті, що мали силу в час єдиності Сходу й Заходу, хоч і треба їх дещо пристосувати до пiншнх обставин.“

Знаю з вірогідних джерел, що вже після проголошення „Декрету про Східні Католицькі Церкви“ на терені Українського Католицького Єпископату виринула ідея самопроголошення сформулована у таких словах: „З'їдьмося на Синод Української Католицької Церкви, самі проголосім Кисво-Галицький патріархат, ітронізуєм патріархом Блаженнішого Кир Йосифа I, залам вірність Вселенському Архиреві Папі Римському і роз'їдьмося додому, а нам ніхто нічого не зробить, бо ми фінансово від нього незалежні.“

Знаю з вірогідних джерел, що тах твердять деякі наші владихи, бо вони переконані, що повинне згадана рецепта на створення Кисво-Галицького Патріархату — це одинока під сумасну пору можливість із таких причин:

1. Одинокий східнохатолицький патріархат установлений Папою Римським — це Патріархат Олександрійський Контія, що постає через припадох і збiг історичних обставин та політичних міркувань Римської Курії і визнає неучаючий наруг зі сторони латинян. Не було і не має познач, щоб латиняни

хотіли повторити подібний вивєк.

2. У часі т. зв. „екουμεнічний діалог і зв'язки“ східні католицькі Церкви, як патріарші так і непатріарші, з перспективи латинян і східних православних патріархів і їх Церков стоять на заваді зближенню між сходом і заходом, а тому щільні час чути голоси про їх ліквідацію. У такій ситуації не можна й мріяти про створення Папою Римським нового чи нових східнохатолицьких патріархатів.

3. Промосювська і прокомуністична політика Ватикану і тиск комуністів в Італії (їх 27% населення) виключають на довгий час якнебудь можливість створення Кисво-Галицького Патріархату зі сторони Римського Папи, бо можливість перебрання влади в Італії комуністами є постійною загрозою. З другого боку найвні Ватиканські круги мріють про навернення Росії при помочі Московського Патріархату, а тому якісь там „рутенні“ чи „українці“ є зайвим баластом, а їх патріархат є їх пустою мрією.

4. Чотиристлітня історія змагу за Київський, потім за Галицький, а далі за Кисво-Галицький патріархат вказує виразно на те, що Римська Курія не мала і не має заміру допустити до встановлення такого патріархату, а навпаки завжди саботувала всі почини в цьому напрямі.

5. Твердження, що Святий Отець Папа Павло VI-ий не є відповідно поінформований про історію наших змагань за патріархат і про сучасний стан нашої Церкви і що наукові твори або збірники документів міг би змінити його думку — це вповні неоправданий погляд. Папу Павла VI постійно точно інформував наш Блаженніший Кир Йосиф I і наші Владихи. Його інформували численні чинники про можливі політичні наслідки створення Українського Кисво-Галицького Патріархату, а саме Кардинал Вишинський, Патріарх Алейскій, Митрополит Ленінградський Нікодум, та інші. Крім цього Монсеньйор Монтіні, тобто майбутній Папа Павло VI, від травня до листопада 1923 р. був „адептом“ (тобто аташею) Апостольської Нунціятури у Варшаві з компетенціями досліджувати справи Української Католицької Церкви на терені Річчиполітної Польщі. Він у тому часі вніс позитивні рішення у нашу користь, а тому не міг дозго вдержатися на своїю помість. Тому велкі твердження, що Папа Павло VI непоінформований як слід про нашу проблематику — це видумка тих, що кочуть проволікати боротьбу за патріархат.

6. Римська Курія не хоче допустити до створення нашого Кисво-Галицького Патріархату, бо він про-

стараєся й майже на щільний світ (за вивком Африки і південної частини Азії), а тим самим підкодував би „монополію“ латинського обряду, представники якого і надаляше уважають себе одинокими правдивими католиками.

На підставі вище сказаного ми мусимо:

1. Інформувати всіх і вся про дійсний стан нашої Церкви і ворожу політику Ватикану супроти нас. Це повинно діятися шляхом наукових праць, популярних розвідок, літературних і місцевих творів, статей, нотаток, і т. п. у нашій і світовій пресі.

2. Мусимо скликати віча по всіх осередках поселення і вносити відповідні резолюції, як теж перевести світовий збиг українського народу за патріархат.

3. Ми мусимо негайно почати т. зв. звичасве право нашого Кисво-Галицького Патріархату, а саме шляхом вжитку патріарших титулів. Ми повинні домогатися, щоб усі члени нашої Церкви і всі вірні українці і в пресі, і в листак до Риму, і завжди і всюди вживали термінологію „патріарх“, „патріархат“, „патріарший“ і т. п. у відношенні до Іх Блаженства Кир Йосифа I, до Кисво-Галицького Престолу і цілої Української Католицької Церкви. Ми теж мусимо домогатися, щоб усі наші владихи і свщисщенні помннали у Святых Літургіях і Богослужіннях „Блаженнішого Патріарха нашого Йосифа“ зараз після помннання Папи Римського. Ми мусимо суворо дотримуватися усіх приписів і розпорядків Кисво-Галицького Патріарха і його Синодів, як теж помісного права Української Католицької Церкви, серед якого важне місце повинна займати Берестейська Унія з 1596 р., як теж інші вияви помісності нашої Церкви.

4. Ми мусимо постійно домогатися у наших владих, щоб вони відновили у своему гурті ідею самопроголошення і в якнайкоротшому часі з'їхались на Собор цілої Української Католицької Церкви, проголосили встановлення патріархату, ітронізували патріарха, оаявили вірність Папі Римському і роз'їхались до своїх епаршій розкинених по великій та широкій патріаршій території.

5. Нам треба заохочувати всіх достойників Етіопської і Малаябарської Церков, щоб вони теж пішли на шлях самопроголошення своїх патріархатів. До цього треба листів, літератури і грошей.

6. Ми зобов'язані постійно пропонувати ідею спільного синоду всіх Східних Католицьких Церков для скріплення співпраці, для спільного самооборони і для проголошення нових патріархатів там де цього треба.

7. Ми мусимо завжди і

щиро в руках латинян і їх дипломатичних партнерів.

8. Ми мусимо вести збіркову кампанію для скріплення фінансової позиції Блаженнішого Кир Йосифа й самої ідеї патріархату.

Якщо б нам вдалося ослагнути самопроголошення за життя Блаженнішого Кир Йосифа I, то ні Святий Отець Папа Павло VI ні Римська Курія не наважилась би покарати його разом з усіма владиками, що брали участь у тому історичній ваги ділі. Це тому, що заслуги і престиж його завеликі і симпатії майже усіх віруючих християн була б по його боці. Вправді під нащепами наших ворогів Римська Курія проголосила б незаконність і неважність акту самопроголошення. Але шляхом заданення вони по якомусь часі мусили б на це погодитися, так як погодилися на інші доконані факти в історії Церкви. Це ставило б навіть доволі швидко, бо наша Церква формально не перестала б бути католицькою Церквою у сполучі з Римською Церквою. Наша Церква не порушила б жодної догми, ні не заперечила б папського примата таким як він був перед роз'єднанням між сходом і заходом. А тому всі ті, що твердять інатше, тобто, що самопроголошення нашої рідної патріархату різнозначне з зріванням сполучи з Римом, це або ігноранти, або вороги ідеї патріархату.

Особисто вважаю, що самопроголошення було б вповні оправдане, бо Римські Архирей і їх Курія на протзі століть поламали велику кількість договорів — уній зі Східними Церквами, а з Українською Католицькою Церквою ободились дуже але. Проти декрету Берестейської Унії Римська Курія насильно забрала від нашої Церкви вибір єпископів і сама їх нам назначує. Обмеження влади Кисво-Галицьких Митрополитів і тепер Верховного Архiepіскопа, насильне заведення celibату, латинізація нашого помісного права й обряду, уживання нашої Церкви як політичного знаряддя й об'єкту торгів, і т. д., і т. п. Ось неповна листа протизаконних, незаконних і позазаконних дій Римської Курії супроти нас. Ми мусимо мати відвагу це Римській Курії вичислити і заохочити дальшми надужиттям супроти нашої Церкви і народу якраз самопроголошенням Кисво-Галицького Патріархату. Це буде найбільший акт нашої самооборони, бо латиняни завжди можуть надужити папський примат, щоб ліквідувати права нашої Церкви, а то й її саму.

Нажаль більшість Владих нашої Церкви не додержувалась рishев III-го Спільного Пастирського (стор. 2)